Fræneidet industriområde, Hustadvika kommune

Vurdering av naturmangfoldloven § 8-12

Prosjekt:	Fræneidet industriområde	Prosjektnr.:	10246216
Kunde:	JaTre AS	Prosjektleder:	Conrad J. Haug Blanck
Utarbeidet av:	Conrad J. Haug Blanck	Dato:	13.05.2025
Kontrollert av:	Kjersti Misfjord 13.05.2025	Godkjent av:	Caterina Sunde 13.05.2025
Dokumentnr.:	-	Rev.:	02

Bakgrunn

ConsulentPartners AS er i gang med å detaljregulere et industriområde på vegne av JaTre AS på Kråkhaugen på Fræneidet, Hustadvika kommune. Planen innebærer en utvidelse av det eksisterende regulert industriområdet (figur 1).

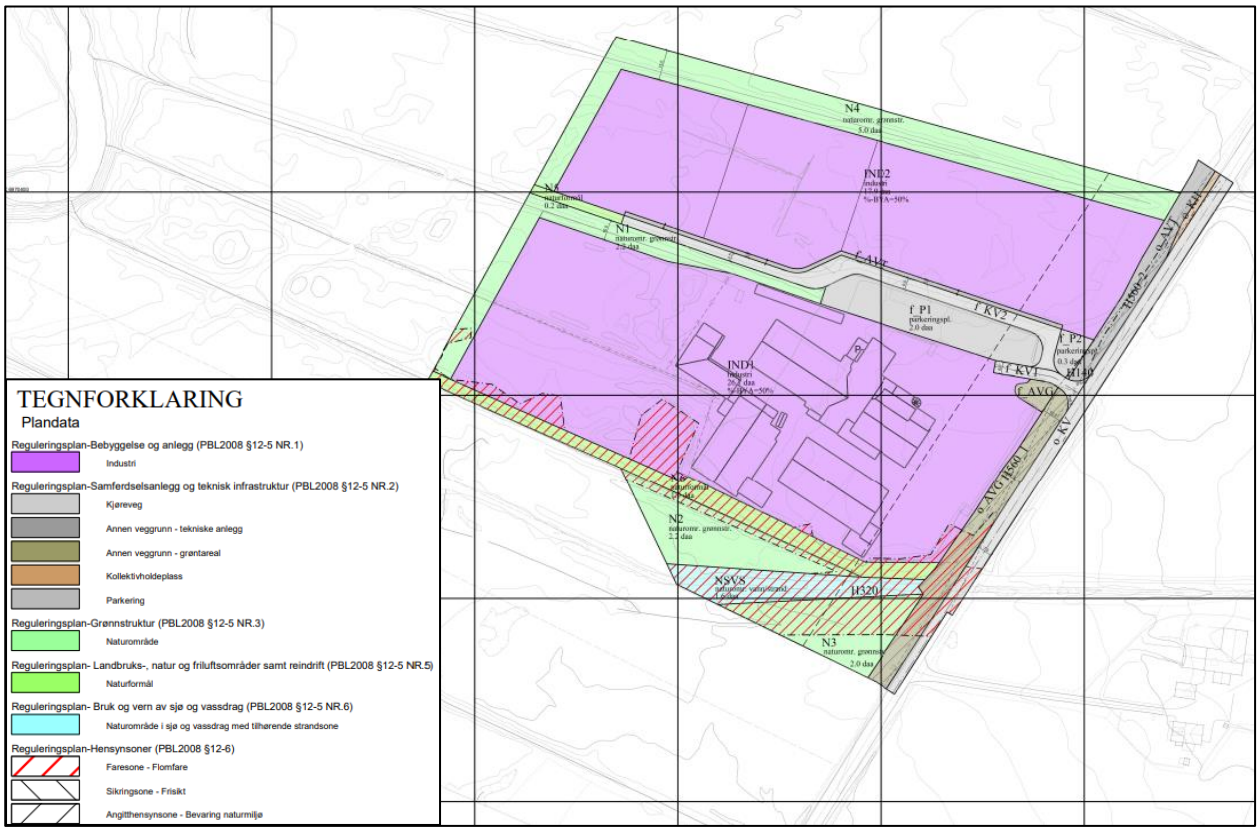

Figur 1. Utklipp fra plankartet over planområde. Eksisterende industriområde (markert med bebyggelse) skal utvides.

I en uttalelse fra Statsforvalteren i Møre og Romsdal om oppstarten av reguleringen, blir det påpekt at planforslaget må vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12.

Dette notatet skal følge opp disse kravene ved å vurdere §§ 8–12 i naturmangfoldloven (Nml) for prosjektet. Vurderingen vil bidra til å sikre at tiltaket er i samsvar med gjeldende lovgivning og retningslinjer.

Vurdering av NML §§ 8–12

§ 8.(kunnskapsgrunnlaget)

«Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.»

Det er en god oversikt over naturverdiene ved planområdet (figur 2). I gamle Fræna kommune, som planområdet ligger i, ble systematiske undersøkelser for naturtyper etter den gamle kartleggingsmetodikken etter DN-håndbok 13 utført i 2003-2004, 2008-2009 og 2012 (Jordal 2012). Fra dette arbeidet ble det registrert artsrike veikanter langs Fylkesvei 64, som planområdet ligger inntil. Resultatene fra dette arbeidet er også offentlig tilgjengelig i Miljødirektoratets Naturbase

I 2022 gjennomførte Miljøfaglig Utredning en heldekkende NiN-kartlegging av Fræneidet. Planområdet inngår i sin helhet i det kartlagte området. Det er ikke registrert naturtyper i selve planområdet, men to terrengdekkende myrer er kartlagt: én med lav lokalitetskvalitet på grunn av grøfting nord for planområdet, og én med svært lav lokalitetskvalitet vest for planområdet. Langs fylkesveien er det kartlagt en eng-aktig sterkt endret fastmark, som tilsvarer den utgåtte naturtypen artsrik veikant.

Selve Moelva med sideløp, som ligger ved planområdet, ble i 2010 registrert etter DN-håndbok 13, som en svært viktig gytebekk for anadrome bestander for både laks (NT) og sjøørret. I sidebekken Moagrovi, som en ligger inntil planområdet i sør, er det registrertsjøørret. I Møre og Romsdal fylkeskommunes sin innsynsløsning for Sjøaureprosjektet «Mange bekker små» finnes det mer detaljer informasjon om denne sidebekken, som krysser planområdet. Sidebekken går i myrlandskap og ut ifra flyfoto ser den kanalisert ut forbi planområdet. Det ligger en avkjørsel og veg tett inntil sidebekken i nord, men med en del kantvegetasjon

Sjøaureprosjektet rapporterer at Moagrovis innløp til Moaelva utgjør et midlertidig vandringshinder i form av små fossefall uten sprangkulp. Det er usikkert på om sidebekken er anadrom på grunn av dette vandringshinderet, men det er observert mye ørret i Moagrovi. I flere partier av bekken opp til eksisterende industriområde er det flere gode gytestrekninger med egnet substrat for gyting og oppvekst. Sideelvas absolutte vandringshinder er ved fylkesvegen i form av en støpt betongplate med 50 cm fall. Det er mulig at dette er et temporært vandringshinder og noen ørret kan passere denne.

I elvemuslingdatabasen blir det opplyst om at elva ble undersøkt for elvemusling i 2013, men ingen funn av denne sårbare (VU) arten og norske ansvarsarten ble funnet her under befaringen (Sandaas 2010).

Av fremmedarter er det registrert fagerfredløs ved fylkesveien og platanlønn ved elven.

Det er ingen data om sensitive artsdata registrert (sensitive artsdata). Det er ikke utført kartlegging av fugl eller annet vilt i planområdet. Det forventes at det finnes arter knyttet til myr og skog i området.

Datagrunnlaget for beslutningsrelevante arter og naturtyper vurderes å stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Det foreligger god kunnskap om naturverdier på land og i vann. Videre er kunnskapen god om hvordan tiltaket vil påvirke de naturverdiene som er registrert.

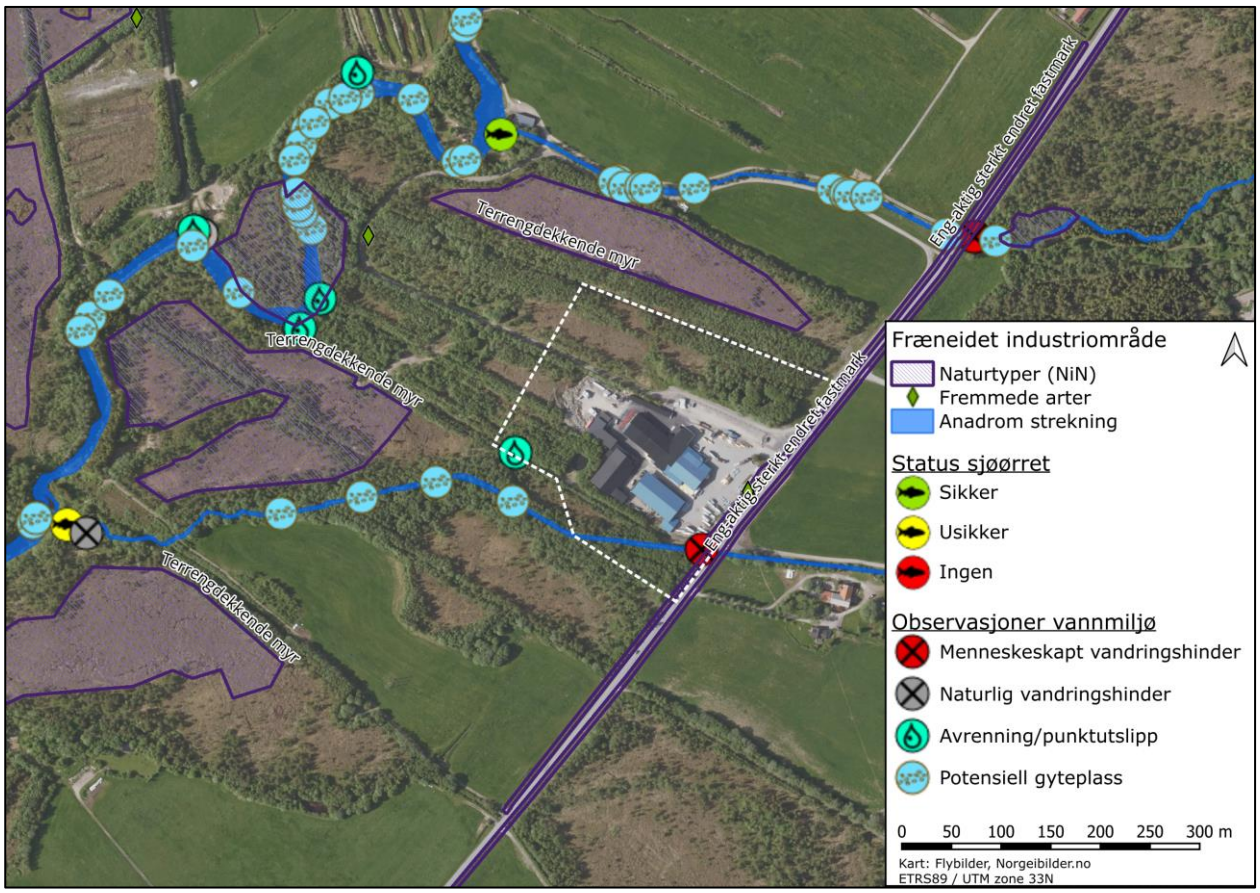

Figur 2. Oversikt over naturinformasjon rundt planområdet (hvit stiplet linje). Det finnes en del informasjon om vannmiljø fra fylkeskommunens «Mange bekker små»-prosjektet. Eller er det kartlagt naturtyper etter gjeldende kartleggingsinstruks (NiN) (Naturbase).

§ 9.(føre-var-prinsippet)

«Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.»

Det vurderes at prosjektet har liten risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, på grunn av utilstrekkelig kunnskap om naturmiljøet. Føre-var-prinsippet kommer ikke til anvendelse.

§ 10.(økosystemtilnærming og samlet belastning)

«En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.»

De siste tiårene har det skjedd betydelige endringer i nærområdet til Fræneidet som har påvirket økosystemet, spesielt våtmarkene. Ved å sammenligne flybilder fra 1966 med 2022 (figur 3). kan man se at landskapet i 1966 var preget av småbruk, utmarksbeite og skogbruk. Rundt denne tiden ble sannsynligvis flere dreneringsgrøfter for myrene lagt. I 2022 er det tydelig å se at landbruket har intensivert seg, og mindre jordbruksområder har blitt slått sammen til større flater. Tidligere drenert myrområder har stedvis blitt opparbeidet og fulldyrket eller bygd ned.

Skogplantasjer med gran, har blitt etablert, og flere gårdsbygg og eneboliger har blitt oppført. Intensiveringen av jordbruket har trolig ført til økt belastning fra Moaelva på grunn av avrenning fra gjødslede jordbruksområder. Det er allerede en betydelig belastning på myrområdene fra nedbygging og drenering.

Figur 3. Flybilder over nærområdet ved planavgrensningen (markert med hvit stiplet linje) fra 1966 og 2022 viser betydelige endringer i landskapet. Spesielt har myrflater blitt drenert og opparbeidet, og skogplantasjer har blitt etablert. Kilde: Norgeibilder.no

Det pågår detaljreguleringer og planer i nærområdet, som vil øke belastningen på økosystemet, spesielt på myr og Moaelva (figur 4).

Det er planlagt et industriområde på Varholen i myr, som inneholder registrerte naturtypelokaliteter med både kystmyr og terrengdekkende myr. Disse myrområdene strekker seg utover planavgrensningen for Varholen Industriområde. Videreføring av Varholvegen vil berøre de samme myrområdene som Varholen Industriområde og øke den samlede belastningen på myrområdene i nærområdet. Den planlagte veien vil også krysse Moaelva.

Detaljreguleringen for Sylteosen Betong legger opp til industriområder ved Moaelva lengre ned i elveløpet. Det er også planlagt masseuttak på Stølen på Fræneidet. Disse industriområdene, samt den planlagte krysningen av Moaelva, kan bidra til framtidig økt samlet belastning på Moaelva og de tilknyttede naturverdiene. Det antas at alle de nevnte inngrepene må gjennomføre avbøtende tiltak for å redusere eller forhindre eventuelle negative virkninger.

Ved realisering av Fræneidet industriområde vil ingen truede naturtyper eller arter påvirkes. På økosystemnivå vil det aktuelle tiltaket for utvidelse av Fræneidet industriområde ha en ubetydelig påvirkning på den samlede belastningen.

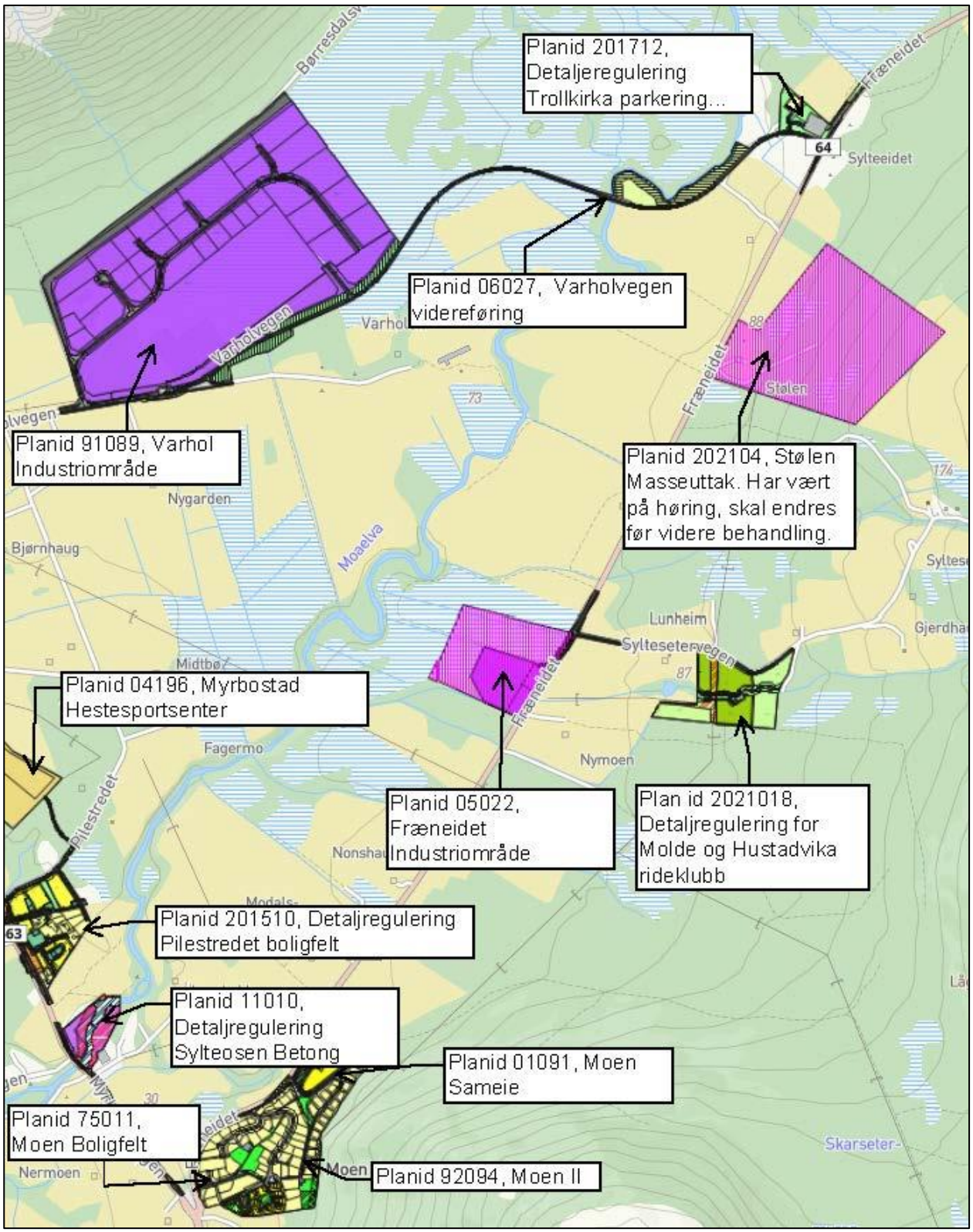

Figur 4. Tilgrensende reguleringsplaner, utklipp av kart fra kommunekart.com

§ 11.(kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

«Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.»

Kostnader til forebyggende, avvergende, avbøtende, kompenserende og gjenopprettende tiltak, samt innhenting av kunnskap som er nødvendig for å gjennomføre slike tiltak bæres av tiltakshaver; JaTre As.

§ 12.(miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Detaljreguleringen for Fræneidet industriområde omhandler også miljø og beskriver fremgangsmåte og tiltak som skal benyttes for å minimere skader på naturmangfold. I tillegg sier den noe om hvilke områder som skal skjermes, hvilke skadereduserende tiltak som skal iverksettes og hvordan sluttresultatet skal være.

Moagrova med sin kantvegetasjon er avsatt til naturformål, bevaring er sikret gjennom planbestemmelsene. Områder med naturtypen *eng-aktig sterkt endret fastmark*, som er registrert langs fylkesvegen, er sikret ved at det er avsatt hensynsoner for bevaring av vegetasjonen. For hensynsonene er det fastsatt at det ikke skal tillates inngrep der vegetasjonsdekket med frøbank ikke kan legges tilbake. Ved eventuelle tiltak i sonene skal vegetasjonsdekket tas vare på og gjenlegges over inngrepet. Dette er sikret gjennom bestemmelsene i planen.

Videre er det i planbestemmelsene fastsatt at myrmassene som skiftes ut i forbindelse med utbyggingen, skal undersøkes for mulighet til å benyttes til restaurering av myr i andre områder, enten i kommunen eller i nabokommunene. Dette forutsetter at det finnes prosjekter som innebærer restaurering av myr og som har behov for torvmasser når industriområdene skal opparbeides.

Det er fastsatt i planbestemmelsen at tiltransporterte masser skal kvalitetssikres med tanke på fremmede arter i forkant av tilkjøring. Ved nyplantinger skal det ikke benyttes fremmede arter eller planter som kan bli invaderende.

Kravene i naturmangfoldloven § 12 blir ivaretatt gjennom detaljreguleringen og de fastsatte kravene i planbestemmelsene.

Referanser

Sandaas, K. 2013. Utbredelse og bestandsstatus for Elvemusling Margaritifera margaritifera i Møre og Romsdal 2013. Kjell Sandaas Naturfaglige konsulenttjenester, 22 sider.

Jordal, J.B. 2012. Supplerende kartlegging av naturtyper i Fræna kommune i 2012. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, rapport 2012: 22.

Offentlig tilgjengelige databaser

- Artsdatabankens «Artskart»
- Miljødirektoratets «Naturbase»
- Møre og Romsdal «Sjøaureprosjektet - Mange bekker små»
- NIBIOs karttjeneste «Kilden»
- Statens kartverks «Norge i bilder»
- Miljødirektoratets «Sensitive artsdata»
- Lakseregisteret

- Vannportalen «Vann-Nett».
- Elvemuslingdatabasen
- Kommunekart